

Glósur frá námsárum á Íslandi og í Þýskalandi, 3 af 3

Bjarni Benediktsson – Háskóli Íslands – Laganám – Glósur – Alþingi

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360

Uppvaxtar- og námsár

Askja 1-4, Örk 1

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

gjöf, þ. e. réttstæðir vátgjafar
landstjórnanna breyttur sinn
samán í efri deildir blit stöðar
neðri deildum þorum af borgum
(Landstjórn) fylkisins.

En um sama leyti fara menn
og að leita að röðum fyrir þessum
ístandi og fara röð fyrir því
að það væri hit heppilegasta
sem væri gætt. Þá stóð ein veldis-
ins telja menn vandræðalegt að
skilfta ríkisvaldina niður í þætti
og þetta meðferð hefur þáttar áta
greinar ríkisvaldisins rei stöðum
valdalafr. þ. e. löggjafarvald, fram-
kvæmdarvald og dómvald. Lögg-
gjafarvaldið má að gansu leyti
skada sem þjótingarvesti:
þessum hópi og þess vegna vort
aftur að þá gjafarvegi: meðferð
þess og ein leið að því mark
var einmitt deildaskiftingin
þessi gjafarvegis hefur verið áttur
losettist mjög út allt frá 16. öld
og var mikla lengra en t: 2
stjórnarskipunarritarins eða lög-
fræðinnar. En okkur er hann
einbun þess vegna: þess vegna
Montesquieu, svo sem hann setti
þessar hefur gætt frá því að
þessi er stjórnarskipunin mest
á „Anda laganna“. Þá M. vildi
elbi láta sitja við dreifingu valdanna
milli þessara þriggja löfvald-
hala, heldur vildi hann einnig
skilfta þinginu - löggjafarsamband-
unni. En ástæðan var þann þann
þessi fyrir þessum er þó einbun
þess - aristokratískar. Þann
segir sem sé, að: þessu ríki
sé at: þessu menn, þann þess af öðrum
at ættum, auti: og samdum; en
af þessum mönnum sé ruglat samán
við atvora þjóttina: heild eða al-
menninga, og af þessu elbi væri
meira tilbútt tekið til þessu en

annara, þá mundi hit sameiginlega
frelsi verða þeirra fraldönur, og
þeir mundu eigan hæg kafa af því at
venja þat, því at meiri hlut: ályktanum
mundi vera þeim móthverfur. Þessvegna
eigi sé hlutur sem þeir eigi: lögo
gjöfumi at vera: hlutfalli við atva
kaugummi, sem þeir kafa: vikinn; og
þat máist af þeim myndu sambærni,
sem hefur rétt til at stöðva (þann-
at þann) almennings, eins og almennings
hefur rétt til at stöðva þeirra.

Þannig á löggjafarvaldið at vera
þannig at almanna- sambærni og sam-
bærni, sem bærni er til at koma fram
þann almennings, og skal þann um
sig halda sér fundi og ráðgerðir,
enda hefta þann ólíka sjónarmið og
kaugummi.

Þessi kaugum um næstsyni á
sérstöku: hlutannarvaldi þann ein-
stakur stíttir þjóðfélagsins hefur
áreiðanlega verið ein helsta stöð.
Kvaðja deilda kerfisins, einnig
þann sem önnur atvit: koma og
til greina. Síðt þ löggjöf þann
þetta einbærni fram: England
Fraklandi á lögun þann þann
1814-1820 og síðan: þann þann
þann þann 1850-48.
þann þann þann þann.

Þann þann og þann þann, at þann þann
þann þann þann þann: til e.d.
er m.d. og þann þann stöðum.

Á 18. öld þann einnig fram
önnur grundvallar kaugum um
deilda skiltinguna, þann þann
: N.A. sögðu sig laus frá Englandi
þann þann þann þann at stöð
þann þann og auti. Þann öll þann
þann þann öðrum öðrum og er
stærja skyldi þann þann: sitt
sambærni ríki var galdum þann
þann þann þann: gert ein þann
at þann þann gert um af þann.

afskilt: borinn af þeim stanni. var
þá fast rítt tekið at : netri deildanna
skuldi horit eftir fólksfjölda þannig
at stanni ^{þess} þess ferasja fleiri full-
trúa en þau minni en i efri deild
skuldi hvert fylki senda jafnmarga
fulltrúa, en tilhlts til störfar.
Fólksmenntan eta auts. Netri deild
vart þannig fulltrúi ríkisvirkun-
innar, þau sem a.d. vart fulltrúi
fylkjanna. - Þetta fyrirbætur
er sitan ortið auts höfundarinnar
sambandsvirkjanna og hefur haft
mikla þýðingu : at halda Bandar-
virkjunum og Swiss samun. Þau
fyrirbætur ^{þess} þess kemur og fram
: Austur-riki og veldum best :
Sietur Afríku og Canada. Þau
fræmsu : fjáskalandi þá svo
at þau er þessi fulltrúi : fylkjanna
eta landanna skili þáttur lög-
gjafavaldsins heldur fram þv.
og á þess vegna skili þeir þeimur

At sitari árum þá kafa menn
og kvætt, at skipting löggjafar-
þingis : deildir gat : ortið lög-
leg vit at brúa djúpið milli
auts og vinnu, milli vinnu veit-
nda og vinnu þiggenda. Þeir, sem
þess vilja halda fram, at best þá
til at netri deildir sé borin
at venjulegum listvættis grund-
velli, þau sem hver borgari er
netin jafnt og þinn og þinn
töluþegi fjöldi vartur in slitum.
En menn segja, at ef lagja
siga þetta vitt til grundvallar vit
fulltrúa velit þá þá st skili vitt
mynd af fjöt félagsins svo sem
þat : vinnu og vinnu sé, þvi at
þat skiltið einnig eftir stöttum.
og þá einnig : vinnu veitendur
og vinnu þiggendur. Þess vegna
siga þessir atilar innar fjöt fél-
agsins einnig at bjóða sína full-
trúa og fulltrúa til þess

skiptan eða kosnar með lík-
um hatti; þ.e. atalatríð er at
e.d. er höfð til at veita þeim fátum
þjóðfírnis fulltrúa sem alla hefðu
elki haft þá nægilega öfluga eða
manga. En auk þessara íst-
ans at var, sem telja það atal-
atríð at heildunum sé skift
er hitt minna um vest lvennig
skiptan þeirra er.

Þá einn slíka ástæðu hefur
þegar verið minnst: sambandi
við valdsbiftingar þessir og
Mantessáttel. Sem sé skiftingin
er til þess at euka jafnvægið
: fjöðfírnir og til þess at
vilja þingit svo at það gerist
elki hart stjóri: ríkin og
hrífi undir sig öll völd, of
án tillits til vilja fjöðvarinnar.
Þá þá hefur heildunum um sig
gefist talsfari til at telja
a.m.k. svo mikil þingir myndi
löggjöf, at hin geti ekki nátt
fram at ganga fyrir en vilji
fjöðvarinnar hefur verið þann-
aður t.d. með nýjum kosningu
eða elþjóðaratkvæði: um þetta
einstaka máli.

Deildaskiftingin getur þannig
hindrað skjótari og galleta
löggjöf. En hin getur einnig,
ef svo má segja, sétt fyrir
heppilegri endurbótum þegar:
stær, lægri ópolitíske afvísatríð
endurbætt form of. þ.h.

Þá má og segja, at heppilegt
er at hafa heildinnar tvegg til
at önnur heildin verði ^{einstant} satta-
renjari milli heinnar og fram-
kvæmdarvaldrinn. Þá, hafi þar
samála um líkur til at vilji
þeirra sé fram at ganga. Á heinn
böginu getur og framkvæmdar-
valdið verið satta renjari og
hennill: heildun milli heildanna
sjálfra.

1. Þó segja megi at þeir sé skiftingi
 sjálf atalatríðit, þá er þó stað
 mest sé lagt upp ír þinn gamla
 orðtaki, at betur sé auga en
 augu, þá er þat og talið vant-
 ruglegt þeir til þess at skiftingi
 in þomir at verulegi heldi, at
 skiptun deildanna sé nokkurt met
 rítt þvorn meti. Þert er ráð
 fyrir þeim, at þeirri deildin sé
 niðar mest meti á og þinn
 rati: höfundstefnuminum, enda
 sé þinn þinn fulltrúi þjóðar-
 umar eta almennings. Alþingur er
 litit á e.d., sem þá er varulega
 skilgi at fara og stundum neyrt
 at setja sinn þinn minni flokkar
 bla á þarna. Þandinn er þá rá
 þvorn þessu vort: rati og ann
 höfundstefnuminum: niðar löggjaf-
 riðjanna þessi:

Þannan, venjulega stanni þjóð-
 dani til e.d. en n.d.

Þannan þinn til n.d. en
 öðrum til e.d., og má þat
 verða met þinn meti, t.d. at
 at fulltrúar sé þomir af almenn-
 þjóðum til at þjóða e.d.,
 þvo og at e.d. meiri sé þomir
 af sveitarstjórnun eta þeirta-
 þer at n.d. þjóði e.d. - meiri at
 öllu eta nokkum eta e.d. þjóði
 nokkum hluta met þinn þinn

Þjóðendur ann eldri til e.d.
 en e.d., eta þjóðagagnisaldur
 en þomir. Þjóðagagnis þvornit met
 þinn þvorn eta neyrtu, svo
 sem at þvorn gegnt ákvæðum
 stöðum á þvornit ávalit eta þvorn
 þvorn þjóðtímabil er lengra
 til e.d. en n.d. og þar sem
 n.d. meiri þvorn elin þvorn: þvorn
 þvorn þvorn hluta þvorn þvorn
 samtímis, svo at deildin endur-
 niðar smítt og smítt.

Þvorn þvorn, sem þvorn þvorn
 n.d. eta alþ þvorn þvorn
 meiri til e.d.

Til annar deildanna er meiri
 hluta þvorn er til þvorn (e.d.) sjálf.
 hluta þvorn þvorn

Þvorn á meti þvorn in á þvorn
 at þvorn þvorn þvorn til þvorn.
 þvorn eta þvorn þvorn til e.d. þvorn
 er þvorn þvorn þvorn þvorn
 og þvorn in á þvorn þvorn og
 þvorn þvorn vil þvorn þvorn
 þvorn á.

n.d. meiri þvorn þvorn þvorn

Hefur þar ^{myg stuttlega} verið rætt, hvort ein þess
 hefur verið fyrir mönnum með
 skiftingu þinganna: deildir og
 helstu leiðir til að ná þessu tak-
 markni, sem ^{þessu} hverju sinni hefur
 fyrir mönnum verið sett sér, þó
 ekki sé það mögulegt að fara út
 í löggjöf einstakera lands.
 Spurning þess er hvort ~~þessu~~
 nýja lögfræðingur telja sér þort
 að tala um deilda skiftingu þings.
 Þessum þá fyrst til álit, að
 blanda ekki stofnunum framkvæmd
 valdins saman við þingin og
 telja þau sem deildir þeirra, sbr.
 t.d. ríkisráðið og ríkisatvinnu-
 þingin: fjáskalandi, ¹⁹¹⁹⁻³⁸ atvinnuráðið
 franska osfr. Á þessu háttum
 getur skifting þings verið svo
 óþægileg að þátt svo litla fjö-
 ringu, að ekki verði: um eiginl.
 deildir talað heldur miklu fremur
 um eitth ^{ískilt} aðalþing og síðan nefnd
 úr þess. - Slik lögfræðileg greining
 hefur þá muntalittla fjöðringu, enda
^{úrs} mjög óviss mörk að nota. Þess
 ríðararnit, sem helst verður
 að fara eftir eru ein þessum:
 hvort hver deild um sig getur
 haft veruleg áhrif á virslit mála
 eða talið þess að man svo og
 hvort skipun deildanna er með
 sama hatti: eða ekki, og vilja sinni
 þess til ein þess telja, að um
 eiginlega deilda skipun geti
 ekki verið að nota, ef afþreyingu
 þess til þinganna: sinni heild
 og síðan sé c.d. valin af þingum
 ríðliss.

Mjög fleiri atviti: komu
 til greina um þetta allt, en þess
 verður ^(þess málum) ekki ^(þess málum) eitth ^(þess málum) ut: þess
 þess, heldur lit:ð mjög stutt-
 lega í Alþingi Íslendinga.

Þið endurreista, ráðgjafandi Alþingi er einn þannur arftaki embættisvænna nefndarmanna, sem stofnuð var 1828. Éu þvi átiliast þegar af þeirri ástæðu, sem og þinni, að þálfjóða manna var talið svo óþroskað: stjórnmálum, að það væri víð að fulltrúar þess væru ekki einir samar hafnir til þálfjóða þingstarfa, að þannu þá (^{var} þá) áskilið eður til að nefna nokkra embættisvænna til þingstarfa á samt þessum fjöðkjörum fulltrúum. - Með þessu var strax þessum nokkur vísir til þessu til áhrifa: e. d. enda þann þegar fram á árinu 1850 tillögur um, að þingstarfa ~~þingi~~ þingi: deildir og skylda e. d. embættisvænna einir sitja.

Á fjöðfundinum 1851 laust: meiri hluti stj. skipunar. (þ. d. m. Galt Sigurðsson) á mót: þvi að skilfa alþingi: deildir. Töldu það samar miklu meiri þrýgging þessu réttum og góðum málalyktum að hafa tvær málstofur þessu er ein, þann þessu eini síu stá rá státtarmunur og ástandsmunur manna og fjöðarmessa og fulltrúa fjöldi, að þessi skilting fulltrúavaldsins eini við, en svo sí ekki þess. Áftur á mót: vildi þessu Sveinbjörnsson meirida sérstakt yfirlit á lögráttu þann þessu nokkur ástæða embættisvænna laudris eður stötu einni samkvæmt seti.

Á þessu rétt, þá meir hafa talið embættisvænna þessu einu þessu þessu. Áhrif: e. d. og meir hlutinn. Þá talið þann ekki nægilega.

Þessu þessu er það sérstaklega merkilegt að á þingi 1861 og 1863 þann þann till um

at allir þeir, en eigi 100 hundruð
: jöntu, hafi rétt til at sitja á
alþinginu, ef þeir vilja á sjálfrum
sinn kostnað, þótt eigi sé þeir
þjónnir til þess, hverki af þjóð
né konungi, og njót: þar alls-
lins sama réttar og ætíð
alþing. hafa! - Þeir þessari
till. var m. a. fært það, at
með þessum mátt: þá stofn til
s. d. þeir þessi tölu
Stalldór Friðriksson, Guðr. P. P.
Stelzi Thordarsen, Þess. S. v.
og Guðr. S. g. frá Gautkirkjum
en slái mátt: þeir fram at
ganga.

þegar stjórni þess stjórnmál
eyg og flutti frá s. d. 1867
þá taldi þessi slái grundvöll þess
skiftingar þingins: deildir og
helt: það þá óskift. En til þess
at vita þá meiri fætur og bota
eyg vöxtur s. d. var ákveðið
at þótt þjálagsáttun væri sett
með lögun, en slái þjál., at
stj. gæti sjálf ákveðið orðal. stj. þá
vit s. v. og þess. gæta þá
at greita öðr. um þess: heild,
öbreytt, vörðgættur vit öðr. um
þess. og vöðgættur þess. v. og
og lögs skuldr. þingstj. sett
með lögun en þingins s. v. um
slái þess. ákveðið þess. v. og
um þess. þess. og vitast þess
en vöðgættur.

þess. þess. þess. illa og
ákveðið heldur at þess. til
þess. setja eyg s. v. d.
til þess at sleppa vit þess
þess. þess. á sjálfrum: þess.
ins.

þess. v. er, þá þess. gætt
þess. s. v. l. á þess. þess.
á völdi þess, at deildar skifting
skuldr. eyg þess. með þess. v. d.
s. d. og þess. þess. of þess.

þingi. Þessi skiptum á e. d. að láta
 þingið: heild bjósa hana að nokkru
 leyt: var beint tekinn upp eftir
 Norðmönnum, en þeir höfðu aftur
 á móti: tekið hana eftir stjór.
 Þatariska höfðeldirius (þ. e. st. t. u.
 höfðum) frá 1798, og hefur það
 fyrirbarnuleg eldi þekkt annarstatar
 fyrir en á stúrtu árinum og þá
 tekið beint upp eftir Norvegi.
 En valdverit deildanna o. þ. h. voru
 að mestu leyt: sámu reglu og
 gjalda ein þann dag í dag og
 þarf samtanlega eldi að bjósa þeim.
 Þetta fyrirbarnuleg komst síðan
 inn í stj. skv. 1874 og síðan
 hefur einungis verið fjölgað: e. d.
 um tvo og landbjörnu frá. Verit
 eftir: st. t. konung björnu
 en megin atvit: í laga bóker af stjór.
 en þeim sami en valdit, þá
 heft menni að sína þrang á
 at: þrátt hefur ^{Fölsuvert} megin breyting
 á orði: þ frá tilgæði stjór.
 gjalds Alþingis met skiptan gæmi

upphallgæmi

og en það einhvern dregit
 af þeim vitteka valdi
 sameris þ.

Ef lit: þ er til þess hvort Alþingi
 verit: talið skilt eta öskilt, þá er
 metur það: erlendur höfum, at
 það sé: raun og vana öskilt: þetta
 þar þá eldi st. t. t, þeir at fyrst
 og fremst þá getur e. d. felt
 hvort einasta lagafrv. og sameris
 alþingi þar alts. eldi frv. til
 met fertur verra deildirnar sé ö.
 samerisla ein breytingar í frv.
 þetta er alt öðru vísi: Norvegi,
 þar sem e. d. (Lögþingið) getur
 eldi felt sitt einasta lagafrv.,
 heldur ein ávstikin at: þ þá
 stjórþinginu sameris at. Aka
 þess er: Norvegi svo at deildskilt-
 ingin þessur eldi til greina
 ein sum meginmál: svo sem
 stjórskv. t., gæms þjá mál,
 oft. þingi ein þess vegna eldi
 at þessu samerisla og þá

og brestir hér eiga þó sum mál
vert. sett í samráð. þ. um og mi
standur til um fjárl.

og kemur þá munnur beint af
ölibari þorringa atferð í nokkrum
hluta a-d.

bygg þátt engum vafa undirskrift,
at í meistar a-d. hefur fullkomið
stjórnarvald um löggjafarmál þess
þá vert: um deildaskiptingur talað
hvat sum skipun kemur litur.

Áka þessa er skipun a-d. um
slík, at um og vagnslan sigrir þá
geta flakkaðutfélk verið alt ömur
í a-d. um m.d.l. og þessu einnig
þátt skilyrt: fyrir hárðum t-8
at tala um skiptingur.

Slí vertur ekki um þátt sagt hvort
gegn þessu skipting hef: gætt. Döminum
um þátt vertur at miklu leyst:
polit: skur. um at skiptingur hef:
helt vandræðulega þingur hér,
ekki situr er vita annarsstatar
vertur ekki um deilt eftir stjórnmál
máláttburð: sitasta ára.